

E.ON wil nieuwe steenkoolcentrale in Antwerpen

Een nieuwe steenkoolcentrale als Vlaamse bijdrage aan de Kopenhagentop ?

In tijden waar wetenschappelijke consensus heerst over: één, het feit dat de opwarming van de aarde tot onder de 2°C boven het industrieel niveau moet beperkt worden; en twee, dat om dit alsnog te halen de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen ten laatste in 2015 moet pieken om vanaf dan in absolute termen drastisch af te nemen; is het totaal onaanvaardbaar om in België een nieuwe steenkoolcentrale te bouwen. Toch overweegt het Duitse energieconcern E.ON in de Antwerpse haven de bouw van een nieuwe grote steenkoolcentrale. Volgens de plannen van E.ON zal de 1.100 MWe-centrale vanaf 2014 jaarlijks – en dit minstens 40 jaar lang – 6,3 miljoen ton CO₂ extra de lucht inblazen. Dit is ongeveer 8% van de huidige totale jaarlijkse CO₂-uitstoot in het Vlaams Gewest. Om de wereldwijde temperatuurstijging onder de 2°C te houden om de ernstige gevolgen van de klimaatverandering af te wenden, moeten de geïndustrialiseerde landen tegen 2020 hun broeikasgasemissies verminderen met 40% (tegenover 1990) en tegen 2050 met 95% (cfr 4th IPCC Assessment Report). Hoe valt de bouw van een nieuwe steenkoolcentrale, die tot 2050 jaarlijks 6,3 miljoen ton CO₂ extra zal uitstoten, hier mee te rijmen?

De procedure : E.ON gaat er voor

E.ON diende ondertussen bij de bevoegde autoriteiten een milieueffectenrapport (MER) en een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in. Het stadsbestuur van Antwerpen en het Antwerpse Havenbedrijf hebben gelukkig alvast negatief advies uitgebracht. De inspanningen van de Antwerpse havenindustrie van de afgelopen jaren om hun uitstoot van broeikasgassen (maar ook van stikstofoxide en fijn stof) te reduceren, zouden door de nieuwe steenkoolcentrale in een klap ongedaan gemaakt worden. De adviezen over de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag worden nu gebundeld en de beslissing zal eerderdaags genomen worden. Is die negatief, dan zal E.ON ongetwijfeld beroep aantekenen en ondertussen maakt het Duitse energieconcern zich op om ook de milieuvergunningaanvraag officieel in te dienen. Greenpeace en andere milieuorganisaties bereiden zich alvast voor om gefundeerde bezwaarschriften in te dienen. Indien deze tot een initiële afwijzing van de milieuvergunningaanvraag zouden leiden, dan belandt het vergunningsaanvraagdossier van de nieuwe steenkoolcentrale op tafel van Vlaams leefmilieuminister Joke Schauvliege.

Vlaamse regering houdt deur voor nieuwe steenkoolcentrale open

Officieel onderschrijft de Vlaamse regering de doelstelling van het VN-raamverdrag inzake klimaatverandering en de Europese vertaling hiervan naar een globale temperatuurstijging die niet meer dan 2°C boven het pre-industriële niveau mag liggen. In de praktijk stelt Greenpeace vast dat de Vlaamse regering de deur voor een nieuwe steenkoolcentrale wagenwijd openhoudt. Zo zei de voorgangster van minister Schauvliege, Hilde Crevits, in maart 2008 in de commissie van het Vlaams parlement het volgende:

"Een bijkomende steenkoolcentrale, die door een andere dan een marktbepalende speler wordt gebouwd en uitgebaat, kan het Vlaams Gewest helpen om de

voorzieningszekerheid te waarborgen, de mededinging uit te breiden en de prijzen in de hand te houden. Dit kan enkel op voorwaarde dat de uitstoot van broeikasgassen en van andere schadelijke stoffen aan banden wordt gelegd."

Normaal zou deze laatste zin ons moeten geruststellen, ware het niet dat de minister er in haar betoog in de commissie aan toevoegde dat een nieuwe steenkoolcentrale kan als deze kadert in een vernieuwing van het productiepark (ter vervanging van oude, nog meer vervuilende centrales); gebruik maakt van nieuwe technologieën, zoals opvang en opslag van koolstof; en gebruik maakt van de bijstook van biomassa. Dit zijn, niet toevallig, ook argumenten die E.ON aanhaalt. Maar de aangehaalde voorwaarden zijn nep en zelfs als ze daadwerkelijk zouden gerealiseerd worden betekenen ze niet veel meer dan wat gemorrel in de marge en komen ze absoluut niet tegemoet aan de absolute noodzaak om een drastische en snelle dijkbreuk in CO₂-reductie te veroorzaken.

Vlaamse regering: Do not fool the climate

Oude steenkoolcentrales vervangen door een nieuwe is geen ernstig klimaatbeleid voeren. De nieuwe met rookgaszuiveringsinstallatie uitgeruste poederkoolcentrale van E.ON zal ongetwijfeld een hoger energetisch rendement (45,6% t.o.v. 30-35%) een iets lagere externe milieukost hebben dan de bestaande klassieke steenkoolcentrales in ons land. Maar een moderne STEG-centrale op aardgas heeft een nog hoger rendement (55-60%) en heeft een drie keer lagere externe milieukost dan een nieuwe steenkoolcentrale (cfr. VITO, 2005). Bovendien stoten de meest moderne steenkoolcentrales nog steeds dubbel zoveel CO₂ uit als een moderne STEG-centrale. Warmtekrachtkoppelingssystemen (WKK) op aardgas of biomassa scoren nog beter. Bovendien: E.ON heeft in een ruiloperatie net enkele oude steenkoolcentrales van Electrabel overgenomen. Het zou verbazingwekkend zijn indien E.ON deze dan op korte termijn zou sluiten.

De steenkoollobby, hierin gevolgd door de Vlaamse regering, schermt met de belofte dat de nieuwe steenkoolcentrale "CCS-ready" zou zijn. "Carbon Capture & Storage" (CCS) is een theoretisch concept waarbij de CO₂ van de steenkoolverbranding wordt opgevangen en elders (vb. in ondergrondse leeggepompte aardgasbellen in de Noordzee) wordt opgeborgen. Vooraleer CCS op commerciële schaal beschikbaar is moeten eerst nog heel wat technische problemen overwonnen worden. In het beste geval zal dit nog zeker 25-30 jaar in beslag nemen. En ook dan is er geen enkele garantie dat de aldus opgeslagen CO₂ effectief voor zeer lange tijd van de omgeving zal afgesloten blijven en niet geleidelijk aan zal weglekken.

Ook de bijstook van enkele procenten biomassa in een steenkoolcentrale met een rendement van amper 45% is eigenlijk geen verantwoorde optie en komt in feite neer op een verspilling van duurzame energiegrondstoffen.

Kortom, de voorwaarden die de Vlaamse regering naar voren schuift om een nieuwe steenkoolcentrale te aanvaarden zijn nep. Zelfs indien de nieuwe steenkoolcentrale de plaats zou innemen van oudere nog meer vervuilende steenkoolcentrales, zelfs indien CCS op termijn effectief beschikbaar en toepasbaar zou zijn op de nieuwe steenkoolcentrale en zelfs indien er biomassa in de centrale zou worden bijgestookt,

zal de gerealiseerde milieuwinst te weinig en te laat zijn. Er zijn meer dan voldoende alternatieven die een veel grotere milieuwinst genereren, zowel qua broeikasgasemissies als andere schadelijke stoffen, en veel sneller effect kunnen ressorteren. Hierbij denken we in de eerste plaats aan het aanboren van het nog grote potentieel aan energiebesparing, aan de optimale invoering van hernieuwbare energiebronnen en energieproductiemethodes met een hoog energetisch rendement (STEG en vooral WKK). Op de vooravond van de klimaatconferentie in Kopenhagen zou de Vlaamse regering beter duidelijke taal spreken en ondubbelzinnig aankondigen dat de 'sense of urgency' van de klimaatverandering maakt dat er voor nieuwe steenkoolcentrales geen plaats is.